

לכבוד:

שר הבריאות יולי אדלשטיין

הנדון: קיצור תורנויות או שביתה של הרופאים המתמחים

כבוד השר,

הגענו לסיומה של שנת 2020, ושוב הרופאים המתמחים והמתמחות פונים אליך בנוגע למאבק לקיצור 26 שעות תורנויות. סוגיית קיצור התורנויות, שהייתה בתחילה במחלוקת, נמצאת היום בקונצנזוס, וניתן בהחלט לומר שכבר לא מדובר בשאלה "אם יש לקצר" אלא בשאלה "מתי יקצרו" (כפי שיוסבר בהמשך). אנחנו פונים אליך כדי שתעשה היסטוריה ותנחה על קיום הפיילוטים הראשונים על מנת להביא בשורה לבריאות המטופלים, בריאות הרופאים המתמחים ותשפיע, באופן דרמטי, על איכות חיי משפחותיהם.

מנהלי בתי חולים רבים מוכנים וערוכים להתניע פיילוט מסוג זה במחלקות השונות. הם מבינים את מצוקת הרופאים המתמחים והם מבינים שהמצב הנוכחי מסכן את בריאות המטופלים. הם אולי חוששים לומר זאת בריש גלי, אבל מאחורי הקלעים הדברים נאמרים באופן ברור ונחרץ.

מזה 10 שנים שאנחנו המתמחים נמצאים במאבק. כבר הפסקנו לספור את כמות המכתבים, המחקרים, ההפגנות, התביעות, הכנסים והמחאות שעשינו עבור מטרה שהיא כה פשוטה וכה בסיסית: לא לעבוד 26 שעות עבודה ברצף, תנאי עבודה שאינם הגיוניים, מנוגדים לחוק, מהווים סכנה לבריאות המטופלים והרופאים המתמחים ופוגעים באיכות חיי המשפחות שלהם.

מה לא היה לנו בעשור האחרון? הררי הבטחות, ועדות שהתכנסו, החלטות שנשארו על הנייר בלבד והצהרות בומבסטיות לתקשורת. מכל זה לא נשאר כלום. הרופאים המתמחים, אלו שאתם סומכים

עליהם בטיפול במשבר הקורונה, אלו שמטפלים בכם, בילדיכם ובהורייכם, לא זוכים למענה אמיתי והוגן למצוקה שלהם ושל המטופלים.

בשנת 2011 נקבע (מצורף למכתב נספח של ההסכם הקיבוצי) כי יוקצו 50 תקנים עבור פיילוטם להפחתת מספר שעות התורנות לעד 20 שעות תורנות במחלקות פנימית, מיון ונשים. החלטה זו לא יושמה בשל התנגדות ההסתדרות הרפואית (הר"י) לקיצור התורנויות!

בשנת 2012 קבוצת מתמחים אמיצה הגישה תביעה לבית הדין לעבודה כנגד המדינה ומשרד הבריאות בטענה כי מתכונת התורנויות של 26 שעות מנוגדת לדין ופוגעת בחיים ובשלמות הגוף של המטופלים ושל הרופאים המתמחים עצמם. אל מול הרופאים המתמחים עמדה, שוב, הר"י והציגה בפני בית הדין עדים מומחים מהשורה הראשונה שטענו ש"אין כל בעיה שמתמחה יעבוד 26 שעות ברצף". הגדיל וטען פרופ' חזי לוי, לימים מנכ"ל משרד הבריאות, כי 26 שעות עבודה ברצף הינה "מתחייבת וסבירה... אינה טומנת בחובה סיכון ממשי או פוטנציאל לסיכון קונקרטי לחיי אדם..." וכי אופי העבודה "דומה יותר לפעילות המבצעית... 'מאשר לפעילות שגרתית'". לא פחות ולא יותר (פס"ד לנצברג 2014).

המומחים מטעם ההסתדרות הרפואית הציעו "פטנט" לפיו ההיתר להעסקת הרופאים המתמחים יתוקן כך שהם יזכו ל"תנומה יזומה" בת 2-4 שעות בכל לילה. כמו ההסכם הקיבוצי משנת 2011, גם הוראה זו בהיתר היא אות מתה, והחריג של הפרת ההיתר היא כה נרחבת, כה שגורה, שהיא כעת המציאות של רוב הרופאים המתמחים בישראל.

בשנת 2016 הרופאים המתמחים יצאו למאבק ממוקד לקיצור התורנויות. המאבק קיבל חשיפה נרחבת וחסרת תקדים בקרב הרופאים המתמחים והציבור הרחב. הר"י המשיכה בשלה וראשיה המשיכו להתבטא כנגד קיצור התורנויות, ואף פעלו כנגד הקמפיין ונגד ארגון העובדים של הרופאים המתמחים שהוקם בזמנו - ארגון מרשם.

בחודש מאי 2020, בגלל המחאה הגדול ביותר מאז שנת 2011, הפגינו הרופאים המתמחים בהמוניהם בלמעלה מ-15 בתי חולים כולל הפגנת המונית בכיכר הבימה. המחאה עודדה את שר העבודה והרווחה, ח"כ איציק שמולי, להאריך את ההיתר המאפשר העסקה ב-26 שעות בחצי שנה בלבד (ולא במספר שנים, כנהוג). בנוסף לכך וכתגובה למחאה, הקימה הר"י את הוועדה לבחינת קיצור תורנויות הרופאים המתמחים, והכריזה כי מסקנות הביניים של הוועדה יפורסמו בחודש אוגוסט 2020 והמסקנות הסופיות יפורסמו בחודש נובמבר 2020 (מצ"ב הצהרת הוועדה). מסקנות אלו, לא הזמניות ולא הסופיות, לא פורסמו.

בחודש דצמבר 2020, תוקף ההיתר פג, ונוכח עיכוב בפרסום מסקנות הוועדה, פנית אדוני שר הבריאות, לשר העבודה והרווחה על מנת להאריך את ההיתר בעוד בשנה שלמה נוספת. רק בזכות פעילות הרופאים המתמחים נבלמה יוזמה זו, וההיתר הוארך ב-3 חודשים בלבד.

והנה, הגענו לפסע משנת 2021 ושוב בחירות לפנינו. איננו יודעים מהן תוכניותיו של כבוד השר עת תוקם הממשלה הבאה, אך אנו חוששים שמאבקינו החשוב יידחה שוב. ברור לנו שקיום הבחירות והקמת הממשלה הבאה עלולים להביא לדחייה משמעותית (לכל הפחות 9-12 חודשים), וזאת בהנחה שאכן תוקם ממשלה) בהתנעת תהליך קיצור התורנויות - סוגיה שבה יש קונצנזוס שיש להסדירה בתחילה באמצעות פיילוטים במספר בתי חולים ובהמשך בהחלה רחבת לכל מערכת הבריאות.

על כן אני קוראת לך לפעול כדי למנוע את הסכנה למטופלים ולרופאים המתמחים ולהורות על התנעת 10 פיילוטים במחלקות שייבחרו, ולהניע את גלגלי המערכת לטובת קיצור תורנויות.

האפשרויות לעשות זאת פשוטות מאוד:

1. לתת את ברכת הדרך של משרד הבריאות לפיילוטים לקיצור תורנויות דרך יוזמות עצמאיות של בתי החולים.

2. להקצות את התקציבים הנדרשים (על ידי החלטת ממשלה/ ועדת חריגים וכו') לתקנים עבור פיילוטים לקיצור תורנויות ב-10 מחלקות שונות (סדר גודל של 15 מיליון ש"ח).

הרופאים המתמחים של היום מאורגנים, נחושים וחדורי אמונה. 10 שנים של אכזבות רק חיזקו אותנו. אל המאבק שלנו הצטרפו בהמוניהם גם הסטאז'רים והסטודנטים לרפואה, והוא זוכה גם לתמיכה רבה בקרב בכירים ומנהלים במערכת הבריאות, כמו גם כמובן לקונצנזוס בקרב הציבור הרחב וכלי תקשורת מרכזיים.

על כן, ככל שלא נראה התקדמות משמעותית בצעדים להחלת פיילוטים ולתוכנית נרחבת לקיצור תורנויות, ניאלץ להחריף את הצעדים, וכבר ביום ג' ה- 5.1.21 נצא לשביתה ועיצומים של 3 ימים. למען הציבור בישראל ולמען הרופאים המתמחים הסובלים ומשפחותיהם - עשה את הדבר הנכון.

בברכה,

ד"ר ריי ביטון

יו"ר ארגון המתמחים בישראל מרשם